

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ
TRADIȚIE ȘI INOVARE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ,
Ediția a XI-a, 7 octombrie 2022

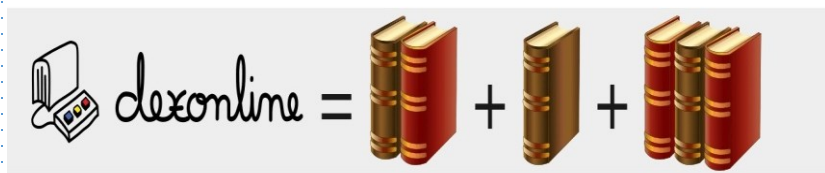

BIBLIOTECA – MEDIU INFORMAȚIONAL RELEVANT ÎN INSTRUIRE ȘI CERCETARE
în cadrul Secțiunii
BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚELE INFORMĂRII

AXIOLOGIA INFORMAȚIONAL- BIBLIOGRAFICĂ

Anna NAGHERNEAC, bibliotecară principală
Elena SCURTU, bibliografă
Centrul de informare și cercetare bibliografică BȘ USARB
ana.nagherneac@gmail.com
elenagrama@list.ru

- ❑ Un obiect actual de cercetare în mai multe domenii ale științelor este fenomenul axiologic, care are drept scop constituirea sistemelor valorice bine definite.
- ❑ Savanți din toată lumea și-au consacrat mai multe lucrări fenomenului axiologiei.
- ❑ Dicționarele definesc axiologia (axia-valoare, logos-învățare) ca disciplină filosofică ce se ocupă cu studiul sistematic al originilor, esenței, clasificării, ierarhizării și funcției sociale a valorilor.

Definiția

AXIOLOGIE (din gr. *Axios* – valoros, prețios și *logos* – cuvânt, teorie, învățatură) sau Timologie – teoria valorilor.

Mai exact, Axiologia constituie studiul filosofic al valorilor preponderent etice, estetice și religioase.

Comunicarea prezintă examinează problema axiologiei informațional-bibliografice, care conform opiniei cercetătorilor în domeniu, nu dispune de un sistem axiologic bine determinat în mediul actual, ținând cont de faptul că în evoluarea proceselor valorice contemporane, începând cu jumătatea a II-a a sec. XX, un rol primordial revine informației.

Axiologia informațional-bibliografică prin natura și esența ei este menită de a ajuta la cunoașterea valorilor deja existente, de a condiționa realizarea și crearea valorilor noi în toate domeniile de activitatea umană.

Comunicarea socială, schimbul de informații la nivel individual, social, global determină comportamentul prezent sau de perspectivă al indivizilor.

Legitățile axiologice de dezvoltare a culturii informațional-bibliografice influențează și determină în mod direct rolul ei în sistemul universal al cunoașterii și cercetării.

Chiar din primele momente de deschidere și activitate a bibliotecilor, informarea bibliografică ținea cont de unele norme de prezentare a documentelor, de selecția lor, orientând indivizii spre valori ideologice, politice, culturale, conceptuale în concordanță cu necesitățile timpului. Pentru început, precizăm valoarea cataloagelor de bibliotecă care se impune încă în istoria civilizației sumeriene și babiloniene.

Varietatea sistemelor de clasificare și catalogare gândite de-a lungul timpului, demonstrează interesul pentru stocarea, organizarea și comunicarea informațiilor din colecțiile bibliotecilor.

Bibliografia devine administrator al documentelor

- Cu scurgerea vremii, valoarea documentelor este apreciată și de normele cenzurii, dar odată editate și intrate în biblioteci, ele sunt supuse analizei bibliografice.

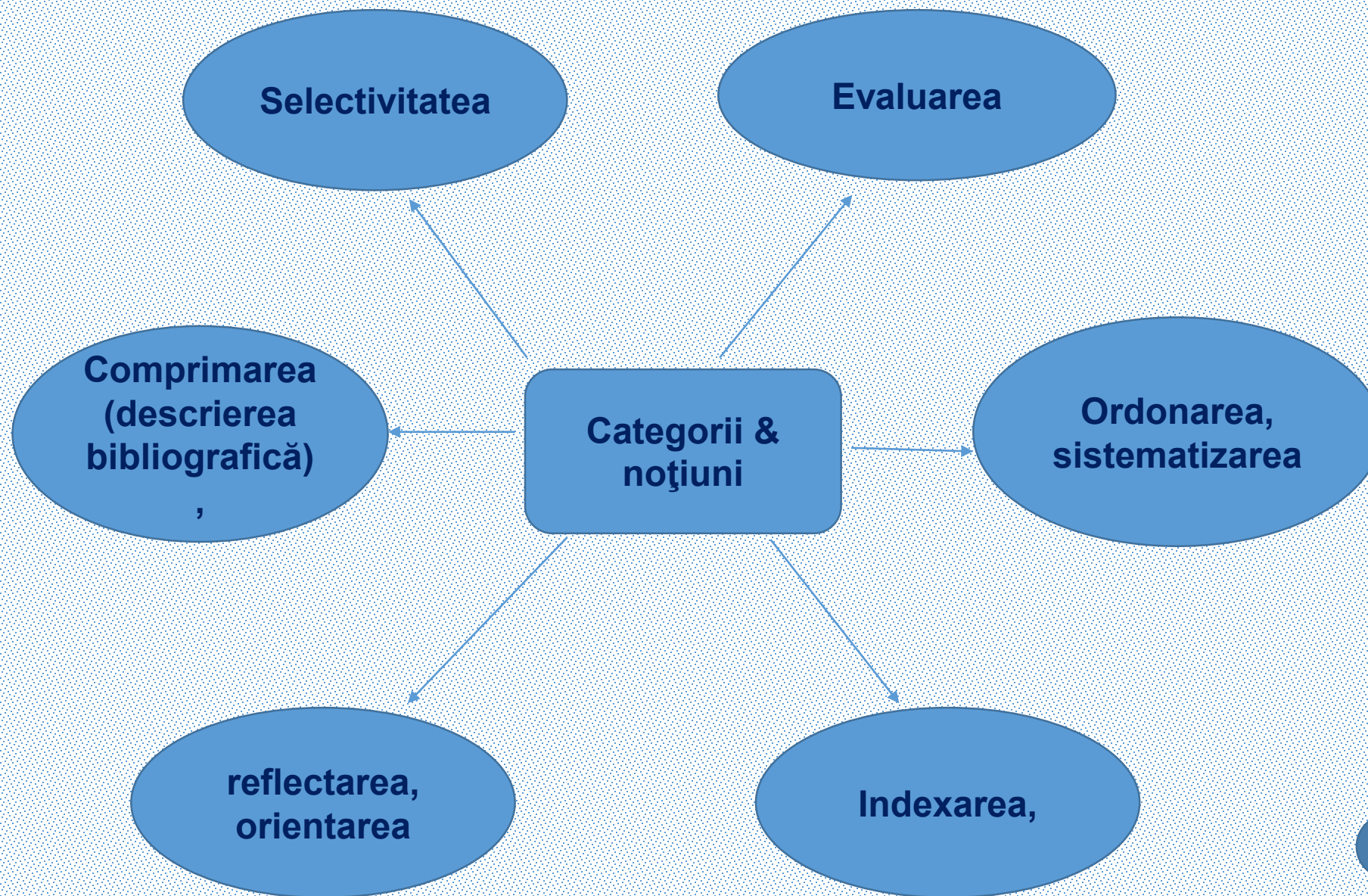
Numărul mare de documente care apar de la an la an, de la deceniu la deceniu, de la secol la secol este motivul apariției unui șir de legități referitor la prelucrarea, păstrarea, comunicarea lor

- Activitatea de informare este în dependență de progresele cunoașterii, creațiile culturale, dezvoltarea societății, de particularitățile și necesitățile utilizatorilor, accentul fiind pus mereu pe valoare și sens.

Apar noi posibilități de informare, noi categorii, noi noțiuni, noi forme, noi modalități,

- Se elaborează documente de reglementare a activității bibliografice, se dezvoltă gândirea bibliografică.

Din categoriile și noțiunile axiologiei informațional-bibliografice

Activitatea bibliografică, conform opiniei acad. rus V. A. Fokeev, este o subsistemă a culturii orientată spre păstrarea și comunicarea de la o generație la alta, de la o asociație la alta a cunoștințelor, deprinderilor, abilităților fixate în documente

Comprimarea, laconismul

este exprimat preventiv în analiza documentelor pentru a stabili particularitățile lui și a pune la dispoziția utilizatorului varianta lor comprimată care este ancorată în descrierea bibliografică, pe care o definim ca totalitate de date bibliografice despre un document, despre o parte a lui, sau un grup de documente, care urmează să fie ordonate după anumite reguli și care permit identificarea lor cât mai rapidă

Descrierea bibliografică

schimbă volumul documentelor, prezentând cele mai semnificative informații despre document. Comitetul Permanent al Secțiunii de Catalogare (IFLA) afirmă că ISBD (Descrierea Bibliografică Internațională Standardizată) este destinată să servească drept standard principal pentru promovarea controlului bibliografic universal pentru toate resursele informaționale din lume

Prelucrarea documentelor

o activitate intelectuală care constă în identificarea unui document prin autor, titlu, ediție, date de apariție, colecție, redarea succintă a conținutului acestuia sub forma indicilor sau a descriptorilor

Ordonate în cataloage, bibliografii, baze de date, descrierile bibliografice într-o formă concisă asigură accesul la valorile mondiale, promovează valorile naționale, locale

Valoarea descrierii bibliografice crește când ea este însoțită de componente analitico-sintetice:

- **Adnotări (o caracteristică succintă a documentului, indicându-se sensul, misiunea, elementul noului)**
- **abstracte, referate (o analiză a documentului pentru a extrage cele mai valoroase momente, poziții, soluții, concluzii, altfel zis, este o prezentare concentrată a conținutului)**

O trecere în revistă a mai multor documente la aceeași temă, problemă, care propune răspuns la mai multe întrebări, privind actualitatea și importanța temei în sistemul de cunoștințe, perspectivele de cercetare...

- **Prelucrarea analitico-sintetică a informației este comentată și ca instrument valoros de evaluare a informației.**

- **O componentă axiologică de importanță a descrierii bibliografice este INDEXAREA, limbaj special de identificare a documentelor cu impact eficient și operativ în comunicarea informațională mondială.**
- **Mijloacele de indexare sunt variate, începând cu tabelele de clasificare (CZU, CBB, LCC (Library of Congress Classification) (clasificarea Bibliotecii Congresului din SUA...), formele lexicale de identificare (cuvinte-cheie, vedete de subiect), tezaurele (EuroVoc, RAMEAU (Repertoire d'Autorite-Matiere Encyclopedique et Alphabetique Unifie), MeSH ...)**
- **Dicționarele definesc tezaurele ca lexic documentar complex pentru o disciplină sau un subiect.**
- **Din cele mai valoroase tezaure cu contribuții considerabile în comunicarea documentară internațională numim EuroVoc-ul, tezaur multilingv și multidisciplinar cu limbaj modern, care acoperă terminologia mai multor domenii de activitate. Este utilizat cu succes la prelucrarea și identificarea tuturor tipurilor de documente.**

Grație descrierilor bibliografice, documentele sunt evaluate înainte de a le vedea, a le cerceta. Care sunt criteriile:

autorul lucrării;
editurile;
data publicării

Valoarea unui
document depinde de
notorietatea autorului în
lumea academică, echipa
editorială

editurile (inclusiv și
cele virtuale)
evaluează riguros
lucrările

data publicării, care
semnalează noutatea
conținutului

Componentele analitico-sintetice vorbesc despre aspectele tratate în lucrare, nivelul importanței, elementul noului, necunoscutului, perspectivele...

Descrierea bibliografică a documentelor este componentul cheie în elaborarea lucrărilor bibliografice

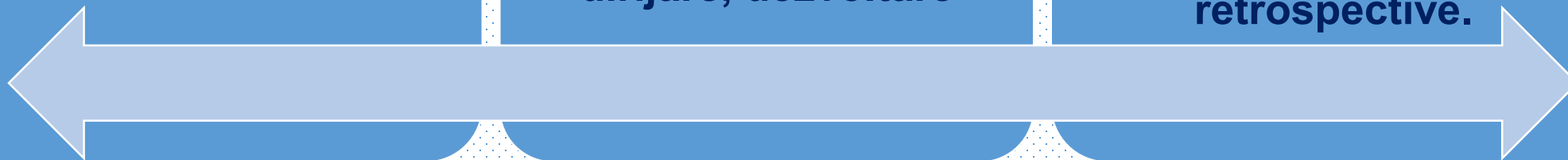

Este incontestabilă valoarea lucrărilor bibliografice elaborate, în mare parte, de biblioteci, de agenții bibliografice care influențează direct, dar și indirect procesele de formare, cercetare, dirijare, dezvoltare

Formele și modalitățile de comunicare a informației sunt variate și depind de scop, menire, sens.

În dependență de orientările spațiale, lucrările bibliografice se clasifică în: universale, naționale, locale; cele temporale sunt curențe și retrospective.

Biblioteca este instituția

care deține prioritate și în elaborarea biobibliografiilor definite de dicționare ca biografie a unui autor împreună cu titlurile lucrărilor lui și ale celor privitoare la viața și la activitatea lui

Biobibliografiile

se înregistrează cu succes în contextul problemei rolului unei personalități în dezvoltarea socială, contribuțiile acestora fiind diverse: teoretico-științifice, culturale, aplicative

Categoria selectivității

Un loc deosebit în axiologia informațional-bibliografică este deținut de categoria selectivității, una din cele mai importante, necesare, care se manifestă în majoritatea aspectelor de activitate informațională și bibliografică

- **Prezentarea expozițiilor (expoziții tematice prezentate cu prilejul unor evenimente, aniversări, promovarea manifestărilor științifice...), elaborarea bibliografiilor, asistența informațională în dependență de scopuri: (bibliografii la cerere, DSI, SDC...) intenții, preocupările utilizatorilor, formarea lor... Criteriile de bază în selectarea documentelor este calitatea, valoarea documentelor.**
- **Selectivitatea este o categorie, un proces bine orientat în bibliografiere, care ține cont de necesitățile (profesionale, culturale, de formare...) ale utilizatorilor, de tendințele, identitatea, pornirile societății, descoperirile științifice, tehnologice...**
- **Și mai evident este principiul selectivității în alcătuirea bibliografiilor de indicare, de propunere, de recomandare a documentelor valoroase și captivante destinate, în mare parte, tinerilor utilizatori pentru orientare profesională, pentru formarea orizonturilor de cultură generală, de îmbogățire a cunoștințelor din diverse domenii, a limbajului, de formare a deprinderilor de lectură...**
- **Selecția se realizează de multe ori în dependență de particularități de vîrstă ale utilizatorilor**

Este o categorie, un proces bine orientat în bibliografiere, care ține cont de necesitățile (profesionale, culturale, de formare...) ale utilizatorilor, de tendințele, identitatea, pornirile societății, descoperirile științifice, tehnologice...

- Activitatea de acoperire informațională a necesităților utilizatorilor din bibliotecile științifice se bazează și ea pe principiul selecției informației;
- forme sigure, utilizate de mai mult timp, pentru informarea bibliografică și documentară individuală/personalizată/de grup sunt DSI (diseminarea selectivă a informației);
- pentru necesitățile informaționale ale profesorilor- cercetători asupra publicațiilor recente adecvate temelor de cercetare) și SDC (servirea diferențiată a conducerii);
- având drept scop asigurarea abonaților (managerii universitari: rectorul, prorectorii, decanii, șefii de catedră) cu informație la pedagogia și psihologia școlii superioare necesare în menținerea la nivel a culturii organizaționale în instituție;
- Noțiunea de axiologie informațional-bibliografică n-ar fi deplină, dacă n-am pomeni, la nivel de citare, despre activitatea de formare a culturii informației, care se desfășoară cu participarea bibliotecilor de toate nivelurile;

ÎN CONCLUZIE constatăm că axiologia informațional-bibliografică este prin esența, menirea ei una permanentă, continuă indiferent de schimbul valorilor de la o epocă la alta.

Referințe bibliografice

1. **FLOREA, Ion.** *Filosofie*. București: Editura Fundației „România de Măine”, 1999. 279 p. ISBN 973-582-098-6.
2. **GRÜNBERG, Ludwig.** *Axiologia și condiția umană*. București: Editura Politică, 1972. 380 p.
3. **MARINESCU, Nicoleta.** *Biblioteconomie în întrebări și răspunsuri*. Iași: Pim, 2009. 352 p. ISBN 978-606-520-600-7.
4. **NICULESCU, Zinovia.** *Bibliografii speciale: curs universitar*. București, 1999. 158 p.
5. **STOICA, Ion.** Bibliografia ca operă. In: *Biblioteca*. 2005, nr. 10, p. 289. ISSN 1220-3386.
6. **VIANU, Tudor.** *Introducere în teoria valorilor*. București: Cugetarea Georgescu Delafras, 1942. 172 p.
7. **САФИУЛЛИНА, З. А.** Смыслы и ценности библиографии в системе коммуникации. В: *Библиография и книговедение*. 2018, nr. 5, pp. 35- 40. ISSN 2411-2305.
8. **ФОКЕЕВ, В. А.** Библиографическая деятельность : экспликация понятия. В: *Мир библиографии*. 2003, nr. 5, pp. 9-12. ISSN1560-7968.